

Kivaa vapaa-aikaa koko elämä? Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten aikuisten ajatuksia elämän mielekkyydestä

Anu Gretschel

21.5.2021

Tutkimuksen taustaa

Esitys pohjautuu seuraaviin julkaisuihin, saatavana e-muodossa:

Gretschel & Myllyniemi (2021) [Kuulummeko yhteiskuntaan? Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten käsityksiä tulevaisuudesta, demokratiasta ja julkisista palveluista.](#) KAKS.

Gretschel (2021) ”Keitä te ootte, te... kun en mä tunne teitä?” Kymmenen nuoren ajatuksia palvelujärjestelmän osumisista ja hudeista. Teoksessa Berg & Myllyniemi (toim.) [Palvelu pelaa! Nuorisobarometri 2020.](#) VNN & NTS/NTV, 157-162.

Kunnallisan alan kehittämissäätöön lisäksi rahoittajina toimivat Lounais-Suomen aluehallintovirasto ja Valtioneuvoston kanslia.

Tavoitettiin ja halutaan jatkossakin tavoittaa vaikeasti tavoitettavia

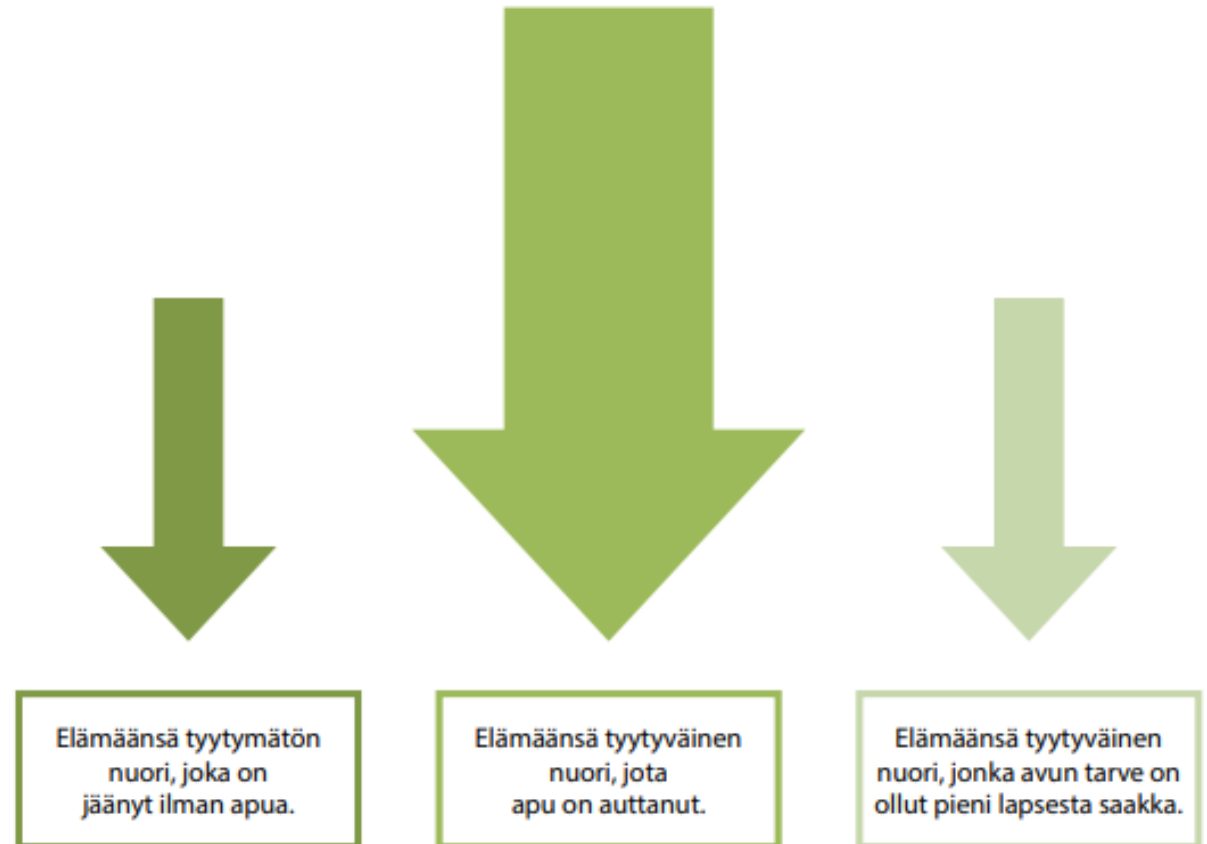
Paikataan tietoaukkoa työn ja koulutuksen ulkopuolisten nuorten arvoista, asenteista ja kokemuksista yhteiskunnan jäsenenä kahdella eri aineistolla, kahdessa eri vaiheessa:

- 1) Määrällinen aineisto. Etsivät nuorisotyöntekijät haastattelivat kasvotusten 117 ilman työtä, koulutus- tai harjoittelupaikkaa olevaa 15—29-vuotiasta.
- 2) Laadullinen aineisto. Tutkijan toteuttamat elämäkerralliset syvähaastattelut 35 nuorelle ("ei poluttava"). Analyysitapana narratiivisuus, sisällönanalyysi ja argumentaatioanalyysi. Perusteellinen anonymisointi. Tämä esitys pohjautuu näihin tutkijan toteuttamiin haastatteluihin.

Tutkimus tunnetaan myös nimellä Nuorisobarometrin erillisnäyte.

Syvähaastattelut: Avunsaannin vaikutus elämään tyytyväisyyteen

- Osa haastatelluista ei kokenut tarvitseensa paljoakaan apua yhteiskunnalta.
- Toisaalta tyytyväisyyden voi saavuttaa vaikka olisi paljonkin joutunut turvautumaan apuun, kunhan se on auttanut.
- Avunsaannin prosessit ovat usein pitkiä.
- Osa odottaa apua edelleen.
- Suurin osa uskoo yhteiskunnan kykyyn auttaa. Jos ei usko, syy voi se, että näkee yhteiskunnan epäoikeudenmukaisuuden tai tunne, ettei häntä mikään kokeiltu auta.

Argumentaatiolinjat nuorten perusteluissa yhteiskuntaan kuulumisen osalta

- Harva ajatteli kaikkien kuuluvan yhteiskunnan sisäpuolelle.
- Yksi yleisimmin nimetyistä esteistä olivat ihmisten asenteet.
- Erittäin moni ajatteli myös, että asema yhteiskunnassa ansaitaan koulutuksella ja työllä.
- Moni piti itseään yhteiskunnan ulkopuolelle kuuluvana, vaikka ajatteli muiden kuuluvan sisäpuolelle. Tällä ajattelutavalla tuntui olevan yhteyttä nuoren heikkoon itsetuntoon.

Kaikki kuuluvat yhteiskunnan sisäpuolelle.

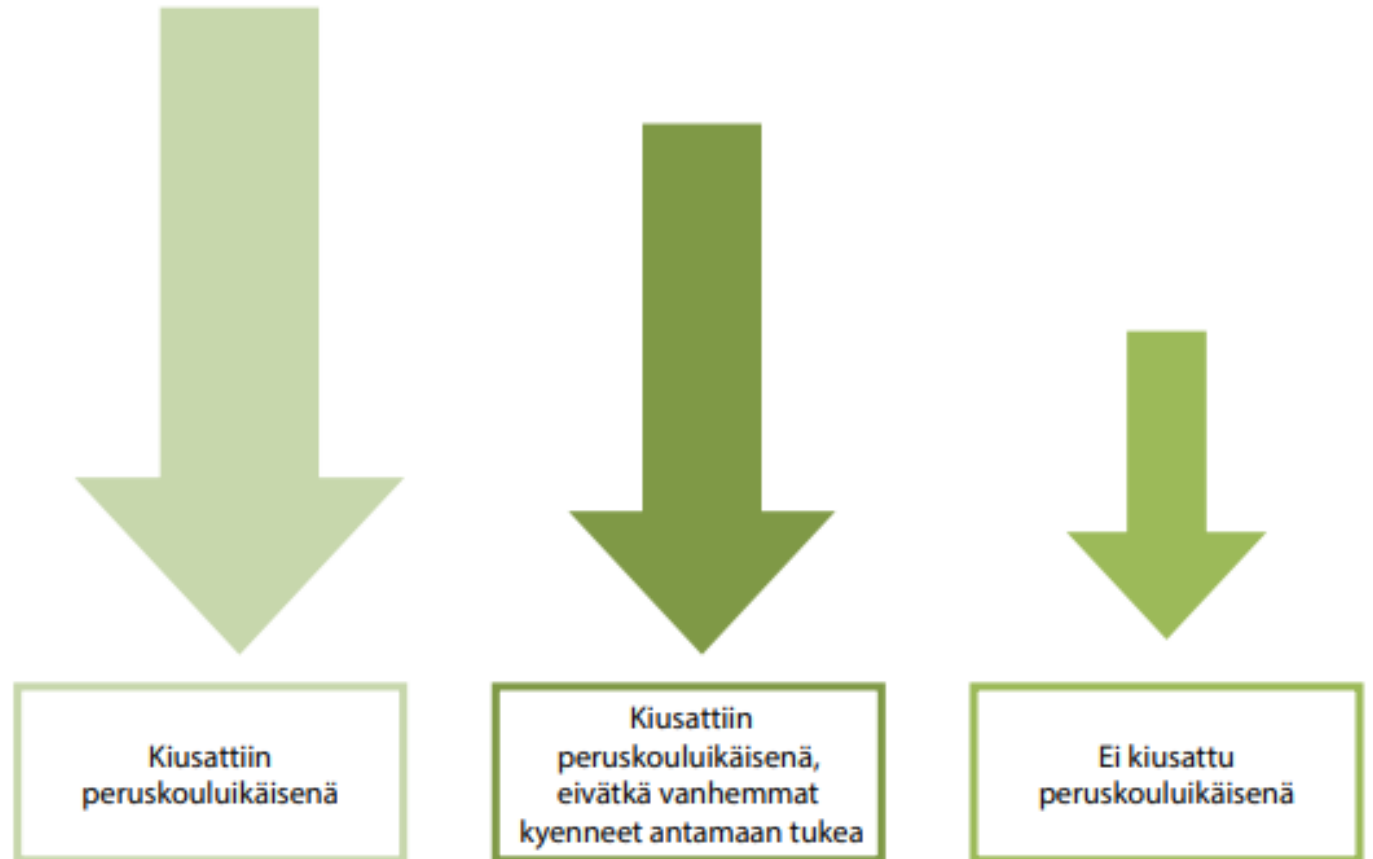
Yhteiskunnan rajalle tai ulkopuolelle voi joutua useasta syystä.

Yhteiskunnan sisälle pääsee opiskelun ja työssäolon kautta.

Yleisimmät itsetunnon kasvua estäneet tekijät syvähaastatteluaineistossa

- 32 nuorta syvähaastatelluista (35) on kiusattu peruskouluikäisenä.
- Lisäksi moni totesi, ettei saanut kotoaan riittävästi tukea kiusaamiseen liittyen, ja monilla kodin tuki kasvussa oli myös muutoin olematonta.
- Kyse on nimenomaan henkisen tuen puutteesta, kuten yksi nuorista täsmensi, joskin monen lapsuudenkodissa oli myös taloudellisia huolia.

Kivaa vapaa-aikaa I

N: Mulla ei oo yhtään kaveria, et jäin joskus yläasteella kaverittomaksi... Mä en oo vapaa-ajalla koskaan missään kodin ulkopuolella, et mä oon yleensä koneella... seuraan pelkästään ulkomaalaisii ihmisii... kaikki just nää Youtube- videot, jota mä katon, niin ne on kaikki englanninkielisii. Et en vietä vapaa-aikaa suomalaisten kaa...

(jatkuu seuraavassa diassa)

Kivaa vapaa-aikaa II

N: No kyl välillä on just vähän kurja fiilis, et on koko ajan kotona eikä oikein lähe sieltä minnekään. Ja kun ei oo just kenen kanssa menis. Ei sit oikein tiedä, että minne sit lähtis, jos lähtis johonkin. Sit tulee oltuu siel kotona melkein aina. Et välillä harmittaa, mut kyl mä toisaalta tosiaan viihdynkin ihan yksin et.

(jatkuu seuraavassa diassa)

Kivaa vapaa-aikaa III

Nuori kokee vapaa-aikansa suhteen olevansa yhteiskunnan rajalla. Toisaalta hän on saanut töitä. Tästä syystä hän kokee olevansa sekä yhteiskunnan rajalla että sisällä yhtä aikaa.

No siis varmaan ihan just se, että arjessa kuitenkin oon tavallaan ihan suomalaisessa yhteiskunnassa, siis just käyt töissä ja tälle.
(Nuori 1)

Porina: Mitä ajatuksia tarina herätti?

Vapaa-aika ja hyvä, mielekäs elämä I

H: Mitä se *hyvä elämä* sun mielestä on?

N: *Kait se on terveys, sit ystävät ja sit jotain mielekästä tekemistä, mitä se ite kullekin on. Mut ei se mitenkään monimutkasta oo...*

Nuori jatkaa:

Et sitten (pitkä hiljaisuus) siinä on seki, et se menee hukkaan vähäsen, jos ei tuota tee mitään semmosta yhteiskunnallista. Et sitä vaan itteensä kattos. Et sit siinä on se, se osa sit muillekin tavallaan... taide ja et jos opettelis piirtämään tai jotain, et sillä lailla pystyis vaikuttan. Tai sitten jotaki vapaaehtoistyötä...

Vapaa-aika ja hyvä, mielekäs elämä II

H: Teetkö muuten vapaaehtoistyötä?

N: *Lähinnä tuossa [nuorten kahvila] oon ollu, mut se ei oo vielä kovin paljon, mut kuitenkin... mä nyt oon ollu siellä, et se ei hirveen lähellä sydäntä oo...on vaan ylimääräinen käsipari, mutta jos siitä on nyt avuksi, niin hyvähän se. (Nuori 2)*

Nuori oli aiemmin keskeyttänyt opintonsa, mutta jatkoi niitä myöhemmin. Nuorisotyöhön syntyi keskeyttämisen seurauksena monenlainen kontaktipinta: ystävä pajalta, opintoihin liittyvä apu, vapaaehtoistyön mahdollisuus ja nuorisotyössä/-talolla/-kahvilassa mukanaolo.

Porina: Mitä ajatuksia tarina herätti?

Vapaa-aikaa koko elämä

N: On laitonta tehdä vapaaehtoistyötä työttömänä. Kylmä mietin joskus jotain vanhusten kanssa chillailua... Tuli ilmoitusta sosiaalitoimesta, työkkäristä, että ei saa mennä vapaaehtoistyöhön. Koska se kuulemma sössii sen, että jos sä saisit oikeita töitä, **ni ei saa olla kilpailevaa tekijää**. Jos siitä jää kiinni, sun tuet katkastaan. Mä nään taloudellisena riskinä. Se on vähän surkeeta. Vuos sitte oli MOT YLE:ltä, että sitä oli ihan selvitetty, kun Suomessa ei pysty tekee vapaaehtoistyötä kun pelkästään eläkeläiset tai sitte ne ihmiset, jotka käy duunissa. (Nuori 3)

Porina: Mitä ajatuksia tarina herätti?

Kiitos mielenkiinnosta!

